

se ještě chtěl zmínit o meteorech a družicích. Pokud na obloze uvidíte zvolna se pohybovat nějaký bod („hvězdu“), jedná se pravděpodobně o některou z mnoha tisíc umělých družic, které krouží kolem naší Země. Může se stát, že družice, kterou pozorujete, vám na obloze zmizí, protože vstoupí do zemského stínu. Vidíte-li rychle „padat hvězdu“, pozorujete jev zvaný meteor. Jde o malé tělíčko, které vletne do zemské atmosféry a tam díky své velké rychlosti zazáří. Obvykle během noci asi uvidíte více družic než meteorů. Pokud se ale budete dívat kolem 12. srpna, můžete napočítat až kolem sta meteorů za hodinu, protože v tomto období nastává maximum tzv. meteorického roje Perseid. Přeji Vám mnoho jasných a krásných nocí a až uvidíte padat hvězdu, něco si přejte!

Souhvězdí Štíra a Střelce, jak bychom je mohli vidět ze 37 rovnoběžky (Středomoří, jižní Španělsko).

Z pozorovacího deníku

26.února 1999, Praha - Hostivař
(před vchodem) 21.35 - 21.55 UT
Přístrojové vybavení: Třiedr 10 x 50, refraktor 6/70 cm (+zenitový hranol)
Pozorovaný objekt: Měsíc, fáze 10,6d (MARE HUMORUM)

Již při pohledu neozbrojeným okem jsem tušil, že vidím vykousnutý terminátor. Stalo se mi to podruhé. Prvně se mi podařilo rozlišit pouhým okem vykousnutí terminátoru při jeho průchodu oblastí valové roviny Clavius. O tom, že se nejednalo o pouhou fikci, jsem se přesvědčil pomocí třiedru.

Při pohledu čočkovým dalekohledem jsem spatřil, že rozhraní světla a stínu leží na západním okraji Mare humorum. Moje vláhly je nejvýraznějším objektem jihozápadního kvadrantu Měsíce. Na ploše 113 000 km² se nachází mnoho malých podrobností pro větší astronomické dalekohledy. I malým přístrojem zde však může vycvičené pozorovatelovo oko shlédnout mnoho zajímavostí.

Dominující je zde nepochybně valová rovina Gassendi (110 km/1 860 m).

Chvění atmosféry mi při dnešním pozorování bylo příznivě nakloněno. Vzduch vykazoval jen slabý neklid. Podrobnosti byly vidět jasně, ale občas se ztrácely (stupeň 2). I když jsem zastáncem toho, že menší zvětšení je lepší než větší, kdy obraz tmavne a zvýrazňuje se neklid atmosféry, mohl jsem dnes využít okuláru s ohniskem 10 mm a sledovat povrch Luny v 70ti násobném přiblížení.

Pohledem jsem si vychutnal zářící západní val Mare Humorum. Poté jsem okem sklouzl k valové rovině Gassendi a prohlížel si ji podrobněji. Mrzelo mě, že jsem nespatriil žádnou z brázd na jejím dně. Zato však bylo pěkně vidět přerušení valu na severu kráterem Gassendi A (33km/3 600m) a kousek dál menší Gassendi B.

Též mne upoutaly trosky kráteru Hippalus (58 km/1 230m). Podařilo se mi spatřit i zatopený kráter Loewy (22 x26 km/1 090 m). Bohužel jsem však neúspěšně hledal zlom ležící na JV okraji Mare Humorum - Rupes Kelvin a brázdy Rimae Hippalus. Shlédl jsem však Kelvinův mys.

Foto Jiri Kubánek (Stefanikova hvězdárna)

Pozorování jsem zakočil pohledem na značně erodovaný kráter Doppelmayr (64 km) a jeho souseda, zatopený kráter Puiseux (25 km/400 m).

■ Milan Blažek